

Sygn. akt VI U 1003/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jarosław Łuczaj

Protokolant st. sekr. sąd. Marta Gackiewicz

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017 roku w Radomiu

sprawy B. L.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą

na skutek odwołania B. L. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 18 sierpnia 2016 roku, nr (...)/15

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. L. rentę rolniczą z tytułu okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 sierpnia 2016 roku do 31 grudnia 2018 roku;
2. oddala odwołanie dalej idące.

SSO Jarosław Łuczaj

Sygn. akt VI U 1003/16

UZASADNIENIE

W dniu 7 września 2016 roku B. L. wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 18 sierpnia 2016 roku, nr (...)/15, odmawiającej przyznania mu prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Decyzji tej zarzucił błędne ustalenie stanu faktycznego, polegające na mylnym stwierdzeniu jego aktualnego stanu zdrowia, który wbrew orzeczeniu komisji lekarskiej KRUS powoduje całkowitą i trwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do renty (odwołanie – k. 4).

W odpowiedzi na odwołanie, w imieniu Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia społecznego – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w R. wniosła o jego oddalenie. Wskazano, że decyzja Prezesa KRUS znajduje uzasadnienie prawne w przepisie art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. Decyzją z dnia 4 lipca 2014 roku wnioskodawcy przyznana została renta rolnicza jako okresowa do dnia 31 lipca 2016 roku. W dniu 29 czerwca 2016 roku B. L. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na kolejny okres. W wyniku przeprowadzonego badania lekarz rzeczoznawca, a następnie komisja lekarska nie uznali badanego za trwale lub okresowo całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym. W oparciu o w/w okoliczności wydana została przedmiotowa decyzja o odmowie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (odpowiedź na odwołanie – k. 6).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

B. L., urodził się w dniu (...). Od dnia 4 lipca 2014 roku okresowo pobierał rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, ostatecznie na podstawie decyzji z dnia 25 sierpnia 2015 roku – do dnia 31 lipca 2016 roku. Dnia 29 czerwca 2016 roku wniósł do KRUS o ustalenie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na dalszy okres. W związku z tym orzeczeniem z dnia 22 lipca 2016 roku Lekarz Rzecznik KRUS nie uznał go za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym, ani nie stwierdził niezdolności badanego do samodzielnej egzystencji. Na skutek odwołania B. L. również Komisja Lekarska KRUS orzeczeniem z dnia 11 sierpnia 2016 roku nie uznała go za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym i nie stwierdziła niezdolności badanego do samodzielnej egzystencji. Zważywszy na to, decyzją z dnia 18 sierpnia 2016 roku, odmówiono B. L. prawa do dochodzonego świadczenia (okoliczności bezsporne – akta organu rentowego).

B. L. obecnie ma (...) lat. Z zawodu jest rolnikiem, prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni 4,36 ha. Prowadzona w nim jest uprawa zbóż i ziemniaków. Wszystkie prace w gospodarstwie wnioskodawca prowadzi samodzielnie, korzystając z pożyczonych maszyn. Na skutek wypadku komunikacyjnego w 1984 roku doznał złamania kości udowej lewej, w związku z czym był leczony operacyjnie. Od 2007 roku jest leczony z powodu dolegliwości bólowych kręgosłupa i kończyn dolnych na tle zmian dyskopatycznych – przewlekłej radikulopatii zwyrodnieniowej, a 19 marca 2014 roku był operowany z powodu objawowego zespołu ogona końskiego (niedowład kończyn dolnych, zaburzenia funkcji zwieraczy) w przebiegu wewnątrzkanałowej przepukliny jądra miążdżystego z poziomu L4/L5. Wykonano wówczas laminectomię L4 i usunięto wolny fragment dysku z przestrzeni wewnątrzwardówkowej. Leczenie kontynuował w Oddziale (...) i Poradniach Neurochirurgicznej i Rehabilitacyjnej. W dniu 5 czerwca 2016 roku doznał urazu skrętnego stawu skokowego lewego i był leczony zachowawczo. Ponadto jest leczony urologicznie z powodu zaburzeń w utrzymaniu moczu. Przyjmuje leki O. i K. 100 mg raz dziennie. Pojawiają się u niego zaburzenia mikcyjne, polegające na osłabieniu strumienia oddawanego moczu, bólu przy mikcji, epizodach nietrzymania moczu oraz występowania infekcji układu moczowego. Powtarzające się infekcje układu moczowego wymagają okresowego stosowania antybiotykoterapii. U B. L. występują zaburzenia chodu, niewielkiego stopnia niedowład zginaczy grzbietowych obu stóp, zaburzenia czucia powierzchownego okolicy pośladków i krocza, brak odruchów kolanowego lewego i obu odruchów skokowych, osłabienie siły mięśniowej obu kończyn dolnych, zwłaszcza prawej, zaniki mięśni łydki prawej i niewielki obrzęk okolic stawu skokowego lewego (uraz skrętny). Leczy się w (...) w R.. Przyjmuje lek T. C. 75. Ze względu na schorzenia neurologiczne jest okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym od 15 marca 2014 roku do 31 grudnia 2018 roku (kwestionariusz zawodowy w aktach KRUS, opinia biegłych ortopedy i psychiatry – k. 13-14, opinia biegłego neurolog – k. 28-29, opinia biegłego urologa – k. 46).

Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie warunki określone w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 277 z późn. zm.), tzn. podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, a całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W okolicznościach niniejszej sprawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego nie podlegał badaniu Sądu, bowiem nie był sporny.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5 w/w ustawy). Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6 w/w ustawy), a za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7 w/w ustawy).

Kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie czy stopień zaawansowania rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń powoduje całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, a jeżeli tak, to czy jest niezdolność trwała czy okresowa.

Celem ustalenia czy B. L. jest całkowicie trwale, bądź okresowo niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu ortopedii, psychiatrii, neurologii i urologii.

Biegły z zakresu ortopedii rozpoznał u B. L. utrwalone objawy zespołu ogona końskiego (niedowład wiotki obu kończyn dolnych, zaburzenia zwieraczy) i stwierdził, że z przyczyn ortopedycznych jest on całkowicie trwale niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym. Biegły nie stwierdził niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Biegła z zakresu psychiatrii wskazała, iż wnioskodawca w zachowaniu jest spokojny, kontakt słowny nawiązuje łatwo, jest zorientowany prawidłowo w nastroju i napędzie wyrównanym, ma dostosowany afekt, bez psychotycznych objawów wytwórczych, neguje myśli S i ma sprawne funkcje poznawcze. Stwierdziła, że z przyczyn psychiatrycznych jest on zdolny do pracy.

Biegła z zakresu neurologii rozpoznała u B. L. deficyt ruchowy, polegający na niedowładzie kończyn dolnych, ostry zespół bólowy-korzeniowy oraz zaburzenia zwieraczy pod postacią nietrzymania moczu i stolca. Stwierdziła u badanego całkowitą okresową niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym do grudnia 2018 roku.

Z kolei biegły z zakresu urologii rozpoznał u B. L. osłabienie siły skurczowej wypieracza pęcherza moczowego, stan po operacji kręgosłupa z powodu zespołu ogona końskiego, rozrost gruczołu krokowego i nawrotowe infekcje układu moczowego. Nie stwierdził u badanego całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn urologicznych.

Do opinii biegłego z zakresu ortopedii zastrzeżenia złożyła strona pozwana podnosząc, że podstawą jego decyzji było istnienie u wnioskodawcy tzw. zespołu ogona końskiego, które to schorzenie jest jednostką neurologiczną i biegła neurolog jest bardziej kompetentna do oceny stopnia niezdolności do pracy. Biegła ta proponowała zaś uznanie całkowitej niezdolności do pracy do grudnia 2018 roku (k. 53).

Wobec zgłoszonych zarzutów Sąd zobowiązał biegłego z zakresu ortopedii do ustosunkowania się do nich. W uzupełniającej opinii biegły ortopeda podtrzymał swoją opinię i stwierdził, że sam zespół ogona końskiego jest jednostką neurologiczną, natomiast to co pozostawiła ona po sobie w formie ubytków neurologicznych i ich wpływu na funkcjonowanie układu ruchu, podlega także ocenie ortopedy – są to zaburzenia chodu, statyki, zaniki mięśniowe i osłabienie siły mięśniowej. Stąd w ocenie biegłego niezdolność jest trwała z powodu trwałości w/w objawów (k. 55).

Stwierdzić należy, że o uznaniu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym nie decyduje samo schorzenie, lecz stopień jego zaawansowania, które czyni ubezpieczonego całkowicie niezdolnym do pracy. O istnieniu takiej niezdolności nie decyduje i nie może decydować także subiektywne odczucie badanego, ale obiektywna ocena specjalistów biegłych lekarzy sądowych. Dlatego w sprawie, w której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych, ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną, adekwatną do rodzaju schorzeń zainteresowanego.

Sąd dysponował obszernym materiałem dowodowym, w postaci znajdującej się w aktach KRUS i w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej B. L., a także opiniami biegłych z zakresu ortopedii, psychiatrii, neurologii i urologii.

Sąd podzielił w całości wnioski opinii biegłej z zakresu neurologii i uznał ją za miarodajny dowód w sprawie. Sporządzona została przez specjalistę z zakresu zasadniczego schorzenia, na które cierpi wnioskodawca. Biegła wydała swoją opinię po uprzednim zbadaniu B. L. oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską zgromadzoną w aktach, w tym w aktach organu rentowego oraz dołączoną przez wnioskodawcę. Uznać więc należy, że została zgromadzona pełna dokumentacja medyczna B. L.. W ocenie Sądu Okręgowego opinia ta jest rzetelna, fachowa i nie budzi zastrzeżeń. Co prawda z opinii biegłego z zakresu ortopedii wynika, iż niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym (...) jest

trwała, jednakże w ocenie Sądu na tym etapie leczenia wnioskodawcy nie można jednoznacznie stwierdzić, że stan jego zdrowia nie ulegnie w przyszłości poprawie. W oparciu o powyższe opinie Sąd stwierdził, że schorzenia neurologiczne czynią B. L. całkowicie niezdolnym do pracy okresowo od 1 sierpnia 2016 roku, tj. od dnia następnego po dniu ustania prawa do renty do 31 grudnia 2018 roku.

W tym względzie bez znaczenia pozostają pozostałe opinie biegłych z zakresu psychiatrii i urologii, z których nie wynika całkowita niezdolność wnioskodawcy do pracy w gospodarstwie rolnym.

Z uwagi na to, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzeczono w punkcie 1. sentencji. W tej sytuacji odwołanie w pozostałym zakresie, tj. co przyznania wnioskodawcy renty rolniczej z tytułu trwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.

SSO Jarosław Łuczaj